הָיוּ מֻפְלָגִים זֶה מִכְּנֶגֶד זֶה (סד) שְׁלשָׁה, אִם הַכֹּתֶל רָחָב אַרְבָּעָה (סה) עֲדַיִן חֲשׁוּבִים כְּפָתַח, וְאִם אֵינוֹ רָחָב אַרְבָּעָה לֹא חֲשִׁיבִי כְּפָתַח. בְּאֵיזֶה סֻלָּם אָמְרוּ, כְּשֶׁיֵּשׁ בּוֹ (סו) אַרְבַּע שְׁלִיבוֹת, אֲבָל (סז) פָּחוֹת מִכָּאן לֹא, אֶלָּא אִם כֵּן זְרוֹעוֹתָיו וּשְׁלִיבוֹתָיו (סח) כְּבֵדוֹת, שֶׁאָז כָּבְדוֹ קוֹבְעוֹ. (סט) [ג]וְאִם אֵין הַכֹּתֶל גָּבוֹהַּ (ע) אֶלָּא עֲשָׂרָה וְזוֹקֵף * סֻלָּם גָּבוֹהַּ (עא) שִׁבְעָה וּמַשֶּׁהוּ (עב) בְּמֶשֶׁךְ אַרְבָּעָה (עג) אֵצֶל הַכֹּתֶל, מַתִּירוֹ בֵּין (עד) לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עָלָיו בֵּין לְעָרֵב יַחַד, כֵּיוָן שֶׁלֹּא נִשְׁאַר שְׁלשָׁה עַד רֹאשׁ הַכֹּתֶל. [ד]עָקַר חֻלְיָא מֵרֹאשׁ הַכֹּתֶל לְמַעֲטוֹ מִגֹּבַהּ עֲשָׂרָה, אִם יֵשׁ בָּהּ (ג) (עה) מֶשֶׁךְ אַרְבָּעָה, מְהַנֵּי בֵּין לַעֲשׂוֹתוֹ כְּפָתַח לְעָרֵב יַחַד בֵּין לְעִנְיָן (עו) שֶׁיָּכוֹל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכָל הַכֹּתֶל, וְאִם אֵין בּוֹ אַרְבָּעָה, אֵינוֹ חָשׁוּב כְּפָתַח לְעָרֵב יַחַד, וְכֵן אֵינוֹ מוֹעִיל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ (עז) בְּכָל הַכֹּתֶל, שֶׁאֵינוֹ מִשְׁתַּמֵּשׁ (עח) אֶלָּא כְּנֶגֶד (ד) הַמָּקוֹם שֶׁנִּתְמַעֵט: ט (עט) [ה]בָּנָה אִצְטַבָּא לְמַטָּה אֵצֶל הַכֹּתֶל לְמַעֲטוֹ מִגֹּבַהּ עֲשָׂרָה, אִם יֵשׁ בָּהּ אַרְבָּעָה אֹרֶךְ בְּמֶשֶׁךְ הַכֹּתֶל (פ) [ו]וּבוֹלֶטֶת אַרְבָּעָה, (פא) מוֹעִיל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכָל הַכֹּתֶל, (פב) * אֲבָל אֵינוֹ חָשׁוּב כְּפָתַח לְעָרֵב

ג שָׁם ע״ח (ע״א).
ד שָׁם בַּגְּמָרָא (עז.).
ה שָׁם בַּגְּמָרָא (עז:).
ו תּוֹסָפוֹת שָׁם (ד״ה אם) וְהָרֹא״ש בְּשֵׁם ר״מ אֲהָא דְּאִצְטַבָּא עַל גַּבֵּי אִצְטַבָּא שָׁם (פ״ז סי׳ ד).

בְּאֵר הַיטֵב

ח (ג) מֶשֶׁךְ. פֵּרוּשׁ, בְּרֹחַב אַרְבָּעָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רֵישׁ הַסָּעִיף, אֶלָּא דְּלֹא בָּעֵי אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה. מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק טז): (ד) הַמָּקוֹם. עַיֵּן ט״ז (סק״ז):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(לט) וּמֵיְרֵי שֶׁהַסֻּלָּמוֹת מַגִּיעִין לְרֹאשׁ הַכֹּתֶל אוֹ עַל כָּל פָּנִים בְּפָחוֹת מִשְּׁלשָׁה טְפָחִים סָמוּךְ לְרֹאשָׁן וּכְדִלְקַמֵּהּ: (סד) שְׁלשָׁה. טְפָחִים. וְהוּא הַדִּין אֲפִלּוּ אִם הָיָה מֻפְלָג טוּבָא [גְּמָרָא (עז:)]: (סה) עֲדַיִן חֲשׁוּבִים כְּפָתַח. דְּכֵיוָן שֶׁהוּא רָחָב אַרְבָּעָה טְפָחִים בְּעָבְיוֹ, נוֹחַ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עָלָיו (מ) וְיָכוֹל לְהוֹלִיךְ מִסֻּלָּם לְסֻלָּם דֶּרֶךְ הַכֹּתֶל: (סו) אַרְבַּע שְׁלִיבוֹת. דְּסֻלָּם כָּזֶה מִסְתָּמָא הוּא כָּבֵד, (מא) וְאֵינוֹ נוֹטְלוֹ מִשָּׁם בְּשַׁבָּת (מב) מֵחֲמַת כָּבְדוֹ, וְעַל כֵּן הוּא חָשׁוּב כְּפָתַח: (סז) פָּחוֹת מִכָּאן לֹא. דְּכֵיוָן (מג) שֶׁנּוֹחַ לִטְלוֹ מִשָּׁם בְּשַׁבָּת הָוֵי כְּמִי שֶׁאֵינוֹ. וּפָשׁוּט, דְּאִם הוּא קָבוּעַ בְּמַסְמְרִים לַכֹּתֶל, אֲפִלּוּ אֵין בּוֹ אַרְבַּע שְׁלִיבוֹת חָשׁוּב כְּפָתַח: (סח) כְּבֵדוֹת. יוֹתֵר מִכְּפִי הָרָגִיל וְאֵינוֹ נוֹחַ לִטְלוֹ מִשָּׁם: (סט) וְאִם אֵין וְכוּ׳. בָּא לְהוֹסִיף כָּאן דְּאַף בְּסֻלָּם זָקוּף שֶׁקָּשֶׁה לַעֲלוֹת עָלָיו אֶל רֹאשׁ הַכֹּתֶל סַגִּי: (ע) אֶלָּא עֲשָׂרָה. דְּאִם הוּא גָּבוֹהַּ יוֹתֵר מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים לֹא סַגִּי בְּשִׁבְעָה וּמַשֶּׁהוּ, אֶלָּא בִּכְדֵי שֶׁיִּהְיֶה הַסֻּלָּם מַגִּיעַ בְּתוֹךְ שְׁלשָׁה טְפָחִים סָמוּךְ לְרֹאשׁ הַכֹּתֶל: (עא) שִׁבְעָה וּמַשֶּׁהוּ. וְלֹא נִשְׁאַר עַד רֹאשׁ הַכֹּתֶל רַק פָּחוֹת מִשְּׁלשָׁה, וְאָמְרִינַן לָבוּד: (עב) בְּמֶשֶׁךְ אַרְבָּעָה. אַסֻּלָּם קָאֵי, (מד) שֶׁיַּחֲזִיק מֶשֶׁךְ רָחְבּוֹ אַרְבָּעָה טְפָחִים וְכַנַּ״ל בְּרֵישׁ הַסָּעִיף, וּמִשּׁוּם דְּזֶהוּ שִׁעוּר פָּתַח. וְהָעַמּוּדִים שֶׁל הַסֻּלָּם שֶׁתְּקוּעִין הַשְּׁלִיבוֹת בָּהֶן גַּם כֵּן (מה) מִצְטָרְפִין לְשִׁעוּר זֶה. (מו) וְעֹבִי הַשְּׁלִיבוֹת אֵין בָּהֶן שִׁעוּר: (עג) אֵצֶל הַכֹּתֶל. אַדִּלְעֵיל קָאֵי, וּרְצוֹנוֹ לוֹמַר, שֶׁזּוֹקֵף אֵצֶל הַכֹּתֶל בְּשָׁוֶה וְשֶׁיַּחֲזִיק בְּמֶשֶׁךְ אֹרֶךְ הַכֹּתֶל רֹחַב אַרְבָּעָה טְפָחִים. וְכָתַב בְּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״ח) דְּשִׁעוּר זֶה שֶׁל שִׁבְעָה וּמַשֶּׁהוּ הוּא דַּוְקָא כְּשֶׁעוֹמֵד בִּזְקִיפָה, (מז) אֲבָל אִם מַעֲמִידוֹ בַּאֲלַכְסוֹן צָרִיךְ שֶׁיַּחֲזִיק יוֹתֵר לְפִי עֵרֶךְ הָאֲלַכְסוֹן, וְהָעִקָּר שֶׁיִּהְיֶה רֹאשׁ הַסֻּלָּם בְּתוֹךְ שְׁלשָׁה טְפָחִים סָמוּךְ לְרֹאשׁ הַכֹּתֶל: (עד) לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עָלָיו. מִכְּלֵי הַבַּיִת, כְּשֶׁלֹּא עָשָׂה (מח) אֶלָּא סֻלָּם מִצַּד אֶחָד, וּלְעָרֵב יַחַד, כְּשֶׁהֶעֱמִידוּ סֻלָּם מִשְּׁנֵי הַצְּדָדִין: (עה) מֶשֶׁךְ אַרְבָּעָה. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, (מט) הַמָּקוֹם שֶׁנִּתְמַעֵט מִגֹּבַהּ עֲשָׂרָה טְפָחִים יֶשׁ בּוֹ אַרְבָּעָה טְפָחִים בְּמֶשֶׁךְ הַכֹּתֶל: (עו) שֶׁיָּכוֹל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכָל הַכֹּתֶל. לִכְאוֹרָה אִם לֹא עַרְבוּ יַחַד אֶלָּא כָּל אֶחָד בִּפְנֵי עַצְמוֹ, הֲלוֹא אוֹסְרִין זֶה עַל זֶה לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עַל רֹאשׁ הַכֹּתֶל מִכְּלֵי הַבַּיִת, וְיֵשׁ לוֹמַר, לִצְדָדִין (נ) קָתָנֵי, דְּמַה שֶׁכָּתַב לְעָרֵב יַחַד מֵיְרֵי שֶׁנִּתְמַעֵט כֵּן כָּל עֹבִי הַכֹּתֶל וְנַעֲשָׂה כְּפָתַח לִשְׁנֵיהֶם, וּמַה שֶׁכָּתַב שֶׁיָּכוֹל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכָל הַכֹּתֶל מֵיְרֵי שֶׁלֹּא נִתְמַעֵט בְּכָל עָבְיוֹ אֶלָּא בְּצַד אֶחָד בְּמֶשֶׁךְ אַרְבָּעָה טְפָחִים, וְנַעֲשָׂה לָזֶה תַּשְׁמִישׁוֹ בְּנַחַת לְמִי שֶׁנִּתְמַעֵט מִצִּדּוֹ שֶׁנּוֹחַ לוֹ לַעֲלוֹת בִּמְקוֹם הַמִּעוּט וּמִמֶּנּוּ יַעֲלֶה עַל רֹאשׁ כָּל הַכֹּתֶל וּלְהַשֵּׁנִי תַּשְׁמִישׁוֹ בְּקָשֶׁה. [א]וְעַיֵּן בְּבֵית מֵאִיר שֶׁכָּתַב דְּאֵינוֹ מֻתָּר אַף לְמִי שֶׁתַּשְׁמִישׁוֹ בְּנַחַת אֶלָּא אִם כֵּן יֵשׁ בַּמָּקוֹם שֶׁנִּפְחַת מֵעָבְיוֹ אַרְבָּעָה טְפָחִים עַל אַרְבָּעָה טְפָחִים, עַיֵּן שָׁם טַעְמוֹ: (עז) בְּכָל הַכֹּתֶל. בִּכְלֵי הַבַּיִת. וּמֵיְרֵי שֶׁהַכֹּתֶל הָיָה רָחָב אַרְבָּעָה טְפָחִים, דִּבְפָחוֹת מִזֶּה מֻתָּר בְּכָל גַּוְנֵי לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכָל הַכֹּתֶל, וּכְדִלְעֵיל בְּסוֹף סָעִיף ר׳: (עח) אֶלָּא כְּנֶגֶד וְכוּ׳. שֶׁשָּׁם הוּא תַּשְׁמִישׁוֹ בְּנַחַת (נא) שֶׁעוֹמֵד בַּקַּרְקַע וּמִשְׁתַּמֵּשׁ, אֲבָל אֵינוֹ נוֹחַ לַעֲלוֹת דֶּרֶךְ עָלָיו לְרֹאשׁ הַכֹּתֶל הוֹאִיל וְאֵין בּוֹ אַרְבָּעָה בְּמִשְׁכּוֹ: ט (עט) בָּנָה אִצְטַבָּא וְכוּ׳. אֲבָל אִם לֹא נִתְחַבֵּר לְהַקַּרְקַע מֵעֶרֶב שַׁבָּת (נב) לֹא מְהַנֵּי, דְּהָוֵי דָּבָר הַנִּטָּל בְּשַׁבָּת וְאֵינוֹ מְמַעֲטוֹ: (פ) וּבוֹלֶטֶת אַרְבָּעָה. דְּהַיְנוּ שֶׁהִיא אַרְבָּעָה טְפָחִים עַל אַרְבָּעָה טְפָחִים. וּלְעִנְיָן גֹּבַהּ, מַשְׁמַע דַּאֲפִלּוּ כָּל שֶׁהוּא סַגִּי, כְּמוֹ בְּסָמוּךְ סָעִיף י׳, כָּל שֶׁנִּתְמַעֵט עַל יְדֵי זֶה הַכֹּתֶל מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים מִמֶּנָּה וּלְמַעְלָה: (פא) מוֹעִיל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכָל הַכֹּתֶל. לְהַעֲלוֹת עָלֶיהָ מִכְּלֵי הַבַּיִת, שֶׁהֲרֵי נוֹחַ לַעֲלוֹת דֶּרֶךְ עָלֶיהָ עַל רֹאשׁ הַכֹּתֶל הוֹאִיל וְאֵין מִמֶּנָּה לְרֹאשׁוֹ גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה. וְכָל זֶה כְּשֶׁלֹּא עָשָׂה אִצְטַבָּא רַק אֶחָד בְּצִדּוֹ, (נג) אֲבָל אִם גַּם הַשֵּׁנִי עָשָׂה כֵּן מִצַּד הַשֵּׁנִי, נַעֲשָׂה הַכֹּתֶל לִשְׁנֵיהֶם תַּשְׁמִישׁוֹ בְּנַחַת וְשׁוּב חוֹזְרִין וְאוֹסְרִין זֶה עַל זֶה לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בַּכֹּתֶל: (פב) אֲבָל וְכוּ׳ לְעָרֵב יַחַד. הַיְנוּ אֲפִלּוּ עָשָׂה כֵּן

בְּאוּר הֲלָכָה

* סֻלָּם גָּבוֹהַּ שִׁבְעָה וּמַשֶּׁהוּ וְכוּ׳. הָאוֹר זָרוּעַ (סי׳ קעט) דִּיֵּק מִדִּין זֶה דְּסֻלָּם הַמִּצְרִי שֶׁהוּא קַל גַּם כֵּן מַתִּיר, וְהֵבִיא מִזֶּה סִיַּעְתָּא לְשִׁיטַת רַבֵּנוּ שְׁמוּאֵל דְּלֹא בָּעִינַן אַרְבַּע שְׁלִיבוֹת, עַיֵּן שָׁם. אָכֵן לְפִי דַּעַת הַרְבֵּה פּוֹסְקִים שֶׁפְּלִיגִי עַל רַבֵּנוּ שְׁמוּאֵל וְסָתַם הַטּוּר וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ כְּוָתַיְיהוּ, עַל כָּרְחָךְ דְּבָזֶה גַּם כֵּן מַיְירֵי שֶׁהָיָה בּוֹ אַרְבַּע שְׁלִיבוֹת אוֹ שֶׁזְּרוֹעוֹתָיו וּשְׁלִיבוֹתָיו כְּבֵדוֹת, וְכַנַּ״ל:

ט * אֲבָל אֵינוֹ חָשׁוּב כְּפָתַח לְעָרֵב יַחַד. עַיֵּן בְּבֵאוּר הַגְּרָ״א (סק״ח) וּבִשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים דְּהַטּוּר וְהַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ סָתְמוּ כִּשְׁנֵי הַפֵּרוּשִׁים שֶׁהוּבָא בָּרֹא״ש (פ״ז סי׳ ד) לְחֻמְרָא. וְהִנֵּה בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה ורבינו) תָּמַהּ עַל הַטּוּר בָּזֶה, וּמִכָּל מָקוֹם בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ סָתַם כְּוָתַיְהּ דְּהַטּוּר בָּזֶה. וְעַיֵּן בְּאֶבֶן הָעוֹזֵר (ד״ה בנה) שֶׁתָּמַהּ גַּם כֵּן עַל הַטּוּר וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ לָמָּה סָתְמוּ כֵּן לַהֲלָכָה שֶׁאֵינוֹ מוֹעִיל לְעָרֵב יַחַד, וּבֶאֱמֶת רֹב הַפּוֹסְקִים סָתְמוּ בָּזֶה לְהָקֵל דְּכִוָּנַת הַגְּמָרָא הוּא אֲפִלּוּ לְעִנְיָן לְעָרֵב יַחַד כְּפֵרוּשׁ רַ״י בַּעַל הַתּוֹסָפוֹת (עז: ד״ה אם), הֲלֹא הַמָּה הָרַמְבַּ״ם (פ״ג ה״ה) וּכְמוֹ שֶׁהוּבָא בְּבֵית יוֹסֵף וְהָרַשְׁבָּ״א (עה״ק שער ד סי׳ א), וְכֵן מָצָאתִי גַּם כֵּן בְּפֵרוּשׁ רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל (עז:) וְכֵן בְּאוֹר זָרוּעַ גַּבֵּי עִנְיָנָא דְּכָפָה סַל בְּשֵׁם רַבֵּנוּ שְׁמוּאֵל עַיֵּן שָׁם (סי׳ קעט)

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ח (לט) מַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״ח): (מ) פּוֹסְקִים: (מא) גְּמָרָא (עז:): (מב) אַף עַל פִּי שֶׁעָתִיד לִטְלוֹ אַחַר הַשַּׁבָּת [רַשְׁבָּ״א (ביצה ט: ד״ה ריש)]: (מג) רַשְׁ״י (שם ד״ה סולם): (מד) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק טז) וּשְׁאָר הַרְבֵּה אַחֲרוֹנִים, דְּלֹא כְּעוֹלַת שַׁבָּת (סק״ו): (מה) תּוֹסְפוֹת יְרוּשָׁלַיִם (ד״ה סולם) בְּשֵׁם הַיְרוּשַׁלְמִי (פ״ז ה״א). עוֹד כָּתַב שָׁם בְּשֵׁם הַיְרוּשַׁלְמִי דְּשִׁעוּר שֶׁצָּרִיךְ לְגֹבַהּ הַסֻּלָּם הוּא עַד הַשְּׁלִיבָה הָעֶלְיוֹנָה, וְאַף שֶׁהָעַמּוּדִים גְּבוֹהִים יוֹתֵר לְמַעְלָה אֵין מוֹעִילִים לְהַשְׁלִים הַשִּׁעוּר: (מו) דְּלֹא בָּעִינַן שֶׁיְּהֵא בְּלִיטַת רָחְבָּן אַרְבָּעָה טְפָחִים, וּבְכָל שֶׁהוּא סַגִּי -[מָגֵן אַבְרָהָם (שם), וְכֵן פָּסְקוּ הַרְבֵּה רִאשׁוֹנִים, דְּלֹא כְּדַעַת הָרַשְׁבָּ״א בַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ (שער ד סי׳ א) דְּכָתַב שֶׁאִם הַסֻּלָּם זָקוּף בְּשָׁוֶה צָרִיךְ שֶׁיְּהֵא רֹחַב הַשְּׁלִיבָה אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה כְּמוֹ בְּאִצְטַבָּא]: (מז) וְכֵן מַשְׁמַע בְּרַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב יב חט״ו): (מח) אַחֲרוֹנִים: (מט) אַחֲרוֹנִים: (נ) פְּרִישָׁה (ס״ק יד) וּפְרִי מְגָדִים (א״א ס״ק טז) וְהַגְּרַ״ז (סי״ב): (נא) לְבוּשׁ. וְעַיֵּן שָׁם בְּסוֹף סָעִיף ח׳ שֶׁכָּתַב טַעַם הָתֵּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ כְּנֶגֶד הַמָּקוֹם שֶׁנִּתְמַעֵט, מִשּׁוּם דְּכֵיוָן דְּלֹא גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים [וְאֵינָהּ רְחָבָה אַרְבָּעָה] לָאו רְשׁוּתָא הִיא. וּלְטַעַם זֶה מֻתָּר נֶגֶד הַמִּעוּט אֲפִלּוּ כְּשֶׁנִּתְמַעֵט מִגֹּבַהּ עֲשָׂרָה טְפָחִים מִשְּׁנֵי הַצְּדָדִים כְּשֶׁאֵינוֹ רָחָב בְּמִשְׁכּוֹ אַרְבָּעָה טְפָחִים, וּמִשֻּׁלְחָן עָרוּךְ הַגְּרַ״ז לִכְאוֹרָה לֹא מַשְׁמַע כֵּן, עַיֵּן שָׁם בְּסוֹף סָעִיף י״ב, וְצָרִיךְ עִיּוּן: ט (נב) וְאֶפְשָׁר דְּאִם הָיְתָה גַּסָּה וּכְבֵדָה שֶׁאֵין דֶּרֶךְ לְטַלְטְלָהּ, מְהַנֵּי כְּמוֹ בְּסֻלָּם שֶׁבְּבֶבֶל דְּאָמְרִינַן בִּגְמָרָא (עח.) שֶׁכָּבְדוֹ קוֹבְעוֹ: (נג) כֵּן מוּכָח מִבֵּית מֵאִיר בְּסָעִיף ח׳, עַיֵּן שָׁם:

ליקוטי דברי הרב: א] ובשו״ע הרב (סי״ב בסוגריים) כתב: אף על פי שאין בו ד׳ על ד׳ כגון שאין בעובי הכותל ד׳ מועיל וכו׳ ובין להשתמש בכל הכותל בכלי הבית אם לא נתמעט בכל עביו וכו׳. דלא כבית מאיר.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

ז שם בְּגְמָרָא (עז.) סַפְל. ח שם (עז:). ט הָרא״ש שם (פ״ז סי׳ ד) בְּשֵׁם הָרַ״מ. י שם בְּגְמָרָא ע״ז וְע״ח (ע״א). כ שם (עח.).

יַחַד עַד שֶׁמַּגִּיעַ (פג) לְרֹאשׁ הַכֹּתֶל. וְאִם אֵין בָּהּ אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה, אֵינוֹ מוֹעִיל אֲפִלּוּ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ (פד) כְּנֶגְדּוֹ: י (פה) כָּפָה סַפָּל שֵׁשׁ בּוֹ (פו) אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה וְגָבְהוֹ כָּל שֶׁהוּא וּמֵעֵט בּוֹ גָּבְהוֹ מֵעֲשָׂרָה, מֻתָּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ כְּנֶגֶד הַמְּעוּט, וּבִלְבַד (ה) (פז) שֶׁיִּחְבְּרֵנּוּ בְּטִיט: יא (פח) ח[ב]נָה אִצְטַבָּא עַל אִצְטַבָּא, אִם יֵשׁ (פט) בַּתַּחְתּוֹנָה אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה אוֹ אִם אֵין בָּהּ אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה וְיֵשׁ בָּעֶלְיוֹנָה אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה, (צ) * וְאֵין בֵּין זוֹ לָזוֹ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים, ט[מ]נִי לְהַתִּיר (צא) * אֲבָל לֹא מִהֲנֵי לְמֶהֱוֵי פֶּתַח (צב) לְעֶרֶב יַחַד: יב זיז (צג) הַיּוֹצֵא מִן הַכֹּתֶל וְיֵשׁ בּוֹ אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה (צד) וְהִנִּיחַ עָלָיו (צה) * סֻלָּם כָּל שֶׁהוּא, מוֹעִיל (ו) (צו) לְהַתִּיר לוֹ תַּשְׁמִישׁ הַכֹּתֶל, וְהוּא (צז) שֶׁלֹּא תְּהֵא שְׁלִיבָה הַתַּחְתּוֹנָה גְּבוֹהָה מִן הָאָרֶץ שְׁלֹשָׁה (צח) וְלֹא יְהֵא בֵּין שְׁלִיבָה לִשְׁלִיבָה שְׁלֹשָׁה, וְהוּא שֶׁנִּיחַ הַסֻּלָּם (צט) עַל גַּב הַזִּיז, אֲבָל (ז) סוֹמְכוֹ אָצְלוֹ לֹא. כוְכָל זְמַן שֶׁאֵין גָּבְהוֹ הַכֹּתֶל עֲשָׂרִים טְפָחִים דֵּי בְּזִיז אֶחָד שֶׁמַּנִּיחוֹ בְּאֶמְצַע, שֶׁהֲרֵי אֵין גָּבְהוֹ עֲשָׂרָה עַד הַזִּיז וְלֹא גָּבְהוֹ עֲשָׂרָה מְמֻנּוּ עַד רֹאשׁ הַכֹּתֶל. וְאִם הוּא גָּבְהוֹ עֲשָׂרִים, צָרִיךְ שְׁנֵי זִיזִין, אֶחָד בְּתוֹךְ עֲשָׂרָה הַתַּחְתּוֹנִים וְאֶחָד לְמַעְלָה מִמֶּנּוּ (ק) בְּתוֹךְ עֲשָׂרָה הָעֶלְיוֹנִים, (קא) שֶׁאִם הָיָה הַזִּיז גָּבְהוֹ עֲשָׂרָה לֹא סַגִּי לֵיהּ בְּסֻלָּם כָּל שֶׁהוּא,

בְּאֵר הַיטֵב

י (ה) שֶׁיִּחְבְּרֵנּוּ. חִבּוּר שֶׁאִי אֶפְשָׁר לִשְׁמְטוֹ עַד שֶׁיַּחְפֹּר בְּדֶקֶר, עַל כֵּן הָוֵי בְּטִוחַ. רַמְבַּ״ם (פ״ג הי״ג): יב (ו) לְהַתִּיר. אֲבָל לֹא לְעֶרֶב יַחַד אֶלָּא אִם כֵּן מַגִּיעַ לְרֹאשׁ הַכֹּתֶל. מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יט): (ז) סוֹמְכוֹ. פֵּרוּשׁ, שֶׁסְּמוּךְ הַסֻּלָּם לַכֹּתֶל אֵצֶל הַזִּיז, אִם כֵּן לֹא הָוֵי הֶךְ סֻלָּם דְּרִגְא לְזִיז:

בֵּאוּר הַלָּכָה

[לְבַד בְּחִדּוּשֵׁי רִיטְבָ״א (שם ד״ה ולא) מְצַדֵּד יוֹתֵר לִשְׁיטַת הָרַ״מ שֶׁהוּבָא בְּרֹא״ש שְׁסִּחְמִיר בְּזֶה], א[וְעַל כֵּן בְּשָׁעַת הַדְּחָק יֵשׁ לִסְמֹךְ לְהָקֵל בָּזֶה:

יא * וְאֵין בֵּין זוֹ לָזוֹ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים. ב[מַשְׁמַע דְּאִי יֵשׁ בֵּין זוֹ לָזוֹ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים, אַף דְּהָעֶלְיוֹנָה רָחֹב אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה לֹא מְהַנֵּי, מִשּׁוּם דְּהָוֵי מְעוּט בָּאֲוִיר, כֵּן מְבֹאָר בְּפֶרֶק ג׳ מַצְרוּבִין הֲלָכָה ה׳ [וְעַיֵּן בְּמַגִּיד מִשְׁנֶה שָׁם שְׁתָּמַהּ עַל הָרַמְבַּ״ם לְפִי גִּרְסָתֵנוּ בַּשַּׁ״ס, וְכָתַב דְּאֶפְשָׁר שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ בִּגְרִסְתּוֹ כֵּן, וְכֵן נִרְאֶה גַּם כֵּן דַּעַת הָרַמְבַּ״ם